

København d. 18 januar 2019

Kære Kulturminister Mette Bock

Danske Filminstruktører er meget bekymrede for Kulturministeriets krav om dimensionering af instruktøruddannelsen på Filmskolen.

Vi anerkender at filminstruktørernes ledighedstal ved første øjekast kan virke høje. Men vi mener ikke, at gængse ledighedstal er et fyldestgørende billede af instruktørstandens reelle arbejdssituation og ledighed.

Vi anmoder derfor Kulturministeriet om, at der foretages en grundig undersøgelse af baggrunde og årsager til den påståede instruktørledighed, inden dimensionering af uddannelsespladser på Filmskolens instruktøruddannelse effektueres.

Vi opridser her en række perspektiver til forståelse af filminstruktørers arbejdsforhold i Danmark:

- I Danmark initieres langt de fleste film af en instruktør. Hele finansieringsmodellen er bygget op omkring denne tankegang; at en instruktør igangsætter et filmprojekt. Og en filminstruktørs arbejdsliv kan derfor i særlig grad sammenlignes med det som en iværksætter. Filminstruktør-iværksætteren genererer værdi, herunder arbejdspladser for andre faggrupper som fotografer, klippere, tonemestre og manuskriptforfattere, som normalt først hyres til opgaver, når der er et budget at honorere ud fra.
- Filminstituttet, tv-stationer og producenter har en forventning om, at instruktører selv investerer i den tidlige udvikling af en idé. Har vi ikke udviklet en stærk ide, som jo er udgangspunktet for at søge støtte/finansiering på DFI og tv-stationerne, er vi ikke attraktive for produktionsmiljøet, DFI eller tv. Er vi ikke attraktive, kan vi ikke etablere en karriere som filminstruktør.
- Filminstruktører arbejder i meget væsentlig grad ulønnet i den tidlige idéudviklingsfase og i lanceringen af en færdiggjort film. Mange af de timer, filminstruktører bruger på at udvikle nye filmidéer og skrive ansøgninger, ender med at blive til filmprojekter som en dag møder et publikum. Men da vi ofte ikke får honorarer med tilbagevirkende kraft, heller ikke på film, der finansieres og sættes i produktion, er det et fundamentalt vilkår for instruktørens arbejdsliv, at man selv skal finansiere den første idéfase. Denne tendens er også gældende på europæisk plan. Det er bl.a. også derfor de efterfølgende rettighedsbetalinger har så stor betydning for at opretholde et professionelt instruktørliv.

DANSKE DANISH FILM DIRECTORS INSTRUKTØRER

- Det andet område, hvor filminstruktører i væsentlig grad arbejder ulønnet, er i lanceringen af filmen. Lancering er det arbejde, der laves i forbindelse med en films møde med publikum (pressearbejde, deltagelse i forpremierer, festivaldeltagelse og andre markedsføringsevents omkring premieren). Dette arbejde kan ikke fravælges, da det ofte nødvendiggør synliggørelsen af filmen i offentligheden, men det er som oftest ulønnet.
- Instruktørens arbejdsområde har forandret sig over de sidste 10 år. Danmark uddanner nu til væsentligt flere og forskellige formater og platforme end tidligere, og vi uddanner desuden også til projekter, der finder sted i udlandet. På grund af Den Danske Filmskoles høje uddannelseskvalitet, headhunted mange instruktører til projekter i udlandet. Ofte er det sådan, at når en instruktør har arbejdet i udlandet en tid, så vender de hjem til Danmark igen for at arbejde i den danske film- og tv-branche. Denne vekselvirkning mellem at arbejde i udlandet og Danmark højner kvaliteten af projekterne, fordi instruktørernes erfaringsgrundlag øges ved udlandsarbejde.
- Når ledighedsstatistikken opgøres for filminstruktører, skal man tage i betragtning, at en nyuddannet instruktør er længere tid om at generere arbejde til sig selv end fx en fotograf eller en klipper, der i princippet kan finde ansættelse dagen efter endt uddannelse. En nyuddannet instruktør skal først udvikle og formulere en filmidé, der kan opnå støtte fra f.eks. Det Danske Filminstitut. Dette bør der tages hensyn til, når man måler på filminstruktørers ledighed. Ledigheden er høj i starten af arbejdslivet, men falder med tiden. Derfor er metoden med at måle ledighed efter dimittendens 1. år, 3. år og 5. år misvisende, og derfor burde man undersøge det 5. år, hvor vi oplever at ledigheden er betragtelig lavere.

Danske Filminstruktører mener at ledigheden hos filminstruktøren er udtryk for at strukturelt vilkår. Nedbringelsen af officielle ledighedstal kan kun ske i samarbejde Det Danske Filminstitut, tv-stationer og produktionsmiljøet, ved at der sker en rimelig aflønning af instruktører i udviklingen og lanceringen af danske film - ikke ved at skære i antallet af instruktøruddannelsespladser på Filmskolen. For at kvalificere denne proces har vi brug for konkrete data om instruktørens arbejdsforhold, og anmoder hermed Kulturministeriet om at indsamle disse, inden dimensionering af instruktørpladserne effektueres.

I et mediebillede hvor behovet for filmiske fortællinger stiger eksplosivt i disse år, og hvor de nye streamingtjenester allerede på nuværende tidspunkt har investeret millioner af kroner i danske produktioner, vil det være helt forkert at skære ned i antallet af uddannelse til filminstruktører. Vi skaber grundlaget for, at der også i fremtiden er originale danske filmoplevelser til danskerne.

De bedste hilsner fra
Christina Rosendahl (Fmd.) & Klaus Kjeldsen (Nfmd.)
Danske Filminstruktører